

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată în anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

De o jumătate de an Lei 60.—
De un an Lei 120.—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Un număr costă 3 Lei

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12
(lângă poștă)

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12

Prețul inseratelor:

Un șir petit 6 Lei pentru fiecare publicare

Germania a intrat în Liga Națiunilor

Acest fapt politic, petrecut în ședința a-dunării Ligei Națiunilor, care s'a ținut la Geneva în 9 Septembrie, e cel mai însemnat lucru petrecut în lumea mare în lunile din urmă. Germania s'a codit mult până a făcut acest pas. Nici nu l-a făcut bucuros, după-cum vrea acum să se arete.

Și de ce s'a codit Germania să intre în Liga Națiunilor? Fiindcă voia să aibă mână mai liberă, de a putea la un moment potrivit ataca în dreapta sau stânga. Iar Rusia încă a stăruit mult, ca Germania să nu intre în Ligă, ca astfel să nu rămână Rusia singurul stat mare din Europa, care nu face parte din Ligă. — Și de ce nu intră Rusia în Liga Națiunilor? Din cauză, că consideră Liga ca o piedecă pentru lățirea bolșevismului în Europa.

Interesant e acum totuși faptul, că intrarea Germaniei în Ligă a fost primită cu mare bucurie, de toată lumea dornică de pace. Mai mult motiv de bucurie are Franța. Prin intrarea în Ligă, Germania nu va mai putea ușor să declare războiul unui stat străin. Și aceasta e o ușurare, nu numai pentru Franța, ci și pentru alte state. De aceea vestea a fost primită cu satisfacție în toate părțile lumii.

Ziarele din Germania încă au scris multe amănunte din acest prilej. Guvernul german și partidele se arată mulțumite. Numai partidul conservator — din care fac parte prietenii fostului împărat Wilhelm — își fac rezerve (în-doeli) asupra intrării. Ei sunt din ceata celorce vreau *revanșa*.

Considerând o seamă de momente, e de sine înțeles, că de acum încolo urmează să vedem, dacă: a intrat Germania în Ligă cu inimă curată, sau cu gânduri ascunse? Ea capătă dela început un loc în comitetul central restrâns (consiliul permanent) al Ligei, alături de Franța și Anglia. În acest comitet, Germania va putea să lucreze foarte mult pentru pace, dacă va vrea din inimă. Dar va putea face și contrarul: să sâcăie în dreapta și stânga, să scormonească una și alta, vorbind într'un fel și făcând însași pe ascuns în alt fel.

Așa bună-oară se dă cu socoteala, că Germania va face pe miloasa față de minoritățile din diferite țări, luând cu orice prilej apărarea acestor minorități, fie pe drept sau nedrept. De pildă se va întrepune pentru Ungurii sau Sașii din România, pentru Germanii din Polonia sau Cehoslovacia, va face probabil ochi dulci și Rusiei, pe care o poate acum ține în curent cu tot ce se petrece în Ligă și altele.

Din aceste motive, sunt mulți cari nu aduc încă Germaniei laude cu carul, fiindcă a intrat în Ligă, ci spun: Ne bucurăm, că Germania a revenit la realitate. A intrat și ea acolo, unde sunt toate statele culte din Europa. Acum să urmărim pașii, vorbele și faptele Germaniei, ca să ne convingem de adevăr. Iar după aceea vom ști de fapt cum stăm cu Germania.

Politica în țară

În zilele acestea M. Sa Regele a sosit în țară, luându-și reședința tot la Sinaia, unde mai stă până e timpul frumos. — Ministrii țării încă se întorc din concedii, iar ministerele s'au început lucrările pregătitoare pentru întocmirea bugetului pe anul viitor. Peste o lună se deschide parlamentul, când va trebui să i-se prezinte bugetul și alte legi spre desbatere.

Alegerile parțiale s'au isprăvit. Cele mai mari abuzuri și nedreptăți s'au făcut în Bihor. Ca urmare, din cei 120 mii alegători, numai vreo 50 mii au mers la vot. Din aceștia au votat cu guvernul 27 mii, restul cu Partidul Național. Cu guvernul au votat și Ungurii. Numai așa a fost „ales“ scriitorul român Mihail Sadoveanu. Să-i fie de bine, că așa pătat s'a ales în Ardeal, unde de altcum nu va fi multă vreme deputat, deoarece viața guvernului averescan e de scurtă durată. Dintre candidații opoziției au reușit: la Covurlui naționalul Lucasievici, ca senator al Camerei agricole; la Ialomița profesorul Răducanu, țărănist. În celelalte locuri au eșit candidații guvernului.

În chestia fuziunii partidelor Național și Țărănesc se va aduce o hotărâre în curând. Consfăturile sunt în curs. La timpul său se vor da amănuntele necesare. În tabăra guvernului, ca și în cea liberală, se pun la cale multe intrigi contra fuziunii, care însă, credem că tot se va face.

Politica externă

Spania. Știri sosite din Madrid, capitala Spaniei, arată, că e cu puțință o apropiată desființare a dictaturei în Spania. (I-se va lua generalului Primo de Rivera puterea, de a hotărî orice vrea el). Se crede, că aceasta e și dorința regelui, urmând ca în curând noul guvern să-l formeze șeful partidului conservator Guera. Generalul Primo de Rivera probabil va pleca pe la sfârșitul lui Septembrie, să viziteze expoziția din Filadelfia (America). Bagseama, așa vrea să-i facă vânt dictaturului. — Din cei 2400 ofițeri, cari au luat parte la răscoala contra lui Primo, numai 150 vor fi dați în judecata consiliului de război.

Rusia și Japonia. Guvernul rus a făcut Japoniei propunere, pentru încheierea unei învoeli de garanție, că cele două state nu se vor ataca unul pe altul. Rusia a făcut și o propunere de dezarmare și s'a oferit să distrugă întăriturile fortăreței rusești Wladivostok. Japonia a răspuns deocamdată, că va studia chestia. — Bagseama bolșevicii ruși ar vrea să fie siguri de pace din partea Japoniei, pentru a se îndreptă mai mult spre Indiile engleze sau să vegheze asupra Europei, unde ar dori să introducă bolșevismul lor.

Ungaria nu o duce ușor în multe privințe, îndeosebi pentru unii domni nu mai sunt posturi de ocupat. Așa e de înțeles următoarea măsură luată de ministerul instrucțiunii: La universități și școlile superioare s'a fixat un anumit număr de studenți. În urma acestei împrejurări, în anul viitor vor fi mai puțini studenți, decât în anul trecut. S'au urcat și taxele de înscriere.

Din Țara Făgărașului

— Corespondență specială. —

Ceice înainte cu câteva luni au trecut la masa cu friptură, după ce au pus mâna și pe gazeta „Glasul Oltului“, acum înjură mereu pe ceice nu s'au schimbat la față, ci au rămas ce au fost din vremuri grele: români buni și luptători pentru înaintarea poporului din care au eșit.

Noi, cari suntem în Partidul Național, nu voim a ne înhămă la carul partidelor reacționare, cari sărăcesc poporul. Dovada: Patru ani de guvernare liberală, n'au fost decât sărăcie, scumpete, abuzuri, arestări, nedreptăți, hoții și altele.

Dar ce-au făcut Averscanii? În cinci luni de guvernare au scumpit sarea, tutunul, căile ferate, de beuturi nu mai spun. În schimb au ieftinit cerealele și alte produse de ale țărănimii, așa că tot ce produce țărânul se ieftinește. Și tot ce cumpără el, se scumpește. Așa desvoltându-se lucrurile, mergem cu pași repezi spre sărăcie completă.

Spre pildă nenorocirii de grindină din județul Făgărașului au luat bani din bancă și au cumpărat grâu de semănat și pentru hrană. Pe acest grâu au plătit anul trecut 1000 lei hectolitrul. Acum, acești oameni necăjiți, trebuie să vândă aproape doi hectolitri, ca să plătească cel cumpărat anul trecut cu bani de împrumutat, plus camăta la bancă. Și cine lucră cu bani străini, știe cântecul cametelor. Ei, fraților, e asta bunăstare, înaintare, sau sărăcire?

Nu este număr din „Glasul Oltului“ dela Făgăraș, în care să nu fie atacat distinsul deputat al nostru, dl Dr. Aurel Dobrescu, spu-

nând despre d-sa, că ar atârna, spre Liberali. Asta nu-i adevărat. Orice s'ar spune despre acest neînfricat luptător, nu va prinde, fiindcă poporul îl cunoaște. Îi cunoaște îndelungatele lupte, duse cu jertfa unei averi întregi. Arestările și amenințările nu l-au înfricat. Iar scaunele grase și banii grei, ce i-s'au îmbiat, nu l-au putut abate dela lupta dreaptă, pentru binele poporului și pentru dreptate.

În Partidul Național nu se face politică de persoane, ci se face politică de principii. În care parte se va hotărî partidul, se va ține seamă mai întâi de interesele poporului, pentru care s'a dus lupta. Nu vom umbla împrăștiati, tradând partidul pentru un os de ros, ci vom stă toți în jurul d-lor Maniu, Vaida, Vlad și a celorlalți fruntași bine cunoscuți de popor. Toată turma credincioasă va înconjura pe păstor.

De altcum părintele Octavian Popa, unul din răspânditorii diferitelor svonuri pe la noi, poate că nu și-a uitat Sfânta Evanghelie care spune: „Domnul, la timpul său, va chema oile, și auzind glasul lui, îl va urma. Cele cari vor eși pe ușă, vor avea viață de veci, iar cari vor sări peste staur, furi și tâlhari se vor chema“, — iar eu mai adaug: și trădători politici!

Coresp.

Nouă legături comerciale între România și Cehoslovacia

Cehoslovacii vreau să înființeze fabrici de textile la noi. — România cere înlesnirea exportului de vin în Cehoslovacia.

Urcarea vămii din partea României pentru mărfurile textile (stofe) și mașini, a îngreunat intrarea în țara noastră a acestor produse din Cehoslovacia. Îndeosebi textilele cehoslovace au simțit mult această măsură, pe când aducerea de mașini a fost mai puțin împiedecată. Dar fabricilor cehoslovace le trebuie piețe de desfacere. Las că în mărfurile textile e o mare concurență între diferitele fabrici din Germania, Cehoslovacia, Polonia, Austria, Italia și Anglia. — Așa stând lucrurile, șireții de cehoslovaci s'au gândit la alt plan, pe care îl dăm după marea gazetă „Argus“:

Mai mulți industriași cehoslovaci au cerut guvernului român, să le permită să construiască în România două mari fabrici de textile. Cehoslovacii se obligă să facă toate construcțiile și să aducă tot capitalul. În schimb guvernul român să trateze aceste fabrici, așazicând străine, egal cu cele românești.

Guvernul român a declarat, că aprobă ideea, dar Cehoslovacii să se oblige, că vor aduce mașini noi, iar nu cumva mașini din fabricile lor vechi. Mașinile vechi sunt de obicei demult plătite, ba foarte des nu mai sunt nici destul de moderne. Cehoslovacii ar putea deci avea un câștig dublu, iar în România s'ar instala o fabrică, care n'ar fi la înălțime, în schimb să i-se dea avantajii.

Cehoslovacii sunt pe cale a primi condițiile guvernului român. Și dacă nu se mai ivește vreo piedecă mai mare, construirea celor două fabrici va începe în curând: una la Cluj, a doua la Târgu Mureș.

Românii cer înlesniri pentru exportul vinului.

Odată cu consfăturile pentru cele două fabrici de textile, se mai urmează și o altă aranjare, prin care să se permită importul vinului și fructelor românești în Cehoslovacia. Republica vecină are puține vii, iar vinurile produse sunt de calitate proastă și foarte scumpe. În schimb, noi în România avem foarte mari cantități de vinuri, dar nu avem puțința de a le vinde, din cauza lipsei de piețe străine.

La fel stă afacerea și cu *fructele* (poamele). O înțelegere comercială între România și Cehoslovacia pe deoparte, apoi între România și Polonia pe de altă parte, a fost de mult plănuț. În special Basarabeni au cerut în nenumărate rânduri guvernului, să se intereseze mai deaproape de această chestie. Tratatările sunt în curs, dar rezultatul nu se știe.

Am publicat cele de sus pentru a scoate la iveală următoarele: Cum se străduiesc țările industriale înaintate în cultură, să-și asigure existența industriilor lor, fie în țară, fie în străinătate. Condițiile puse de guvernul român încă sunt la loc. La vreme ar mai trebui purtaț grije, ca în nouile fabrici să intre tineri români, ca lucrători de ajutor, din cari să se crească, încetul cu încetul, lucrători specialiști în locul străinilor cari vor fi la început în fabrici.

Un alt moment de mare importanță este: **desfacerea vinurilor și fructelor românești.** Și aceasta ne privește în prima linie pe noi Ardeleni. Anii trecuți prin atâtea părți ale Ardealului s'au prăpădit fructele din cauză că n'am avut cui le vinde în țară, iar în străinătate încă nu le-am putut exporta. Oamenii păgubesc și sărăcesc, de oarece în multe părți muntoase venitul din vânzarea poamelor formează câștigul principal pentru unii țărani.

La fel este cu **valorizarea vinului.** În Ardeal și Banat se face o întinsă cultură de vii. Mulți săteni trăesc din produsul strugurilor și al poamelor (mere, pere, prune, nuci etc.) În anii din urmă au fost recolte destul de bune. Oamenii se bucurau, că își vor vedea răsplătită munca. Când colo, neputându-se face export mai mare de vinuri, acestea nu sunt căutate, iar prețul vinului nu se urcă în proporția prețului la alte mărfuri.

Pentru ilustrarea situației, cităm o pildă din multe: Zilele trecute un abonat ne spune: Mai publicați ceva în cauza vinului. Am vin de doi ani și nu-l pot vinde cu un preț cât de cât convenabil, după necazul și speșele ce le-am avut cu lucrul viei. Scrieți în foaie cât de apăsător, ca cei de sus să mai audă și din necazurile noastre. Lucrezi cât e anul și când colo nu-ți poți vinde marfa pe un preț ca lumea. Așa de unde să plătești minunea de dări și aruncuri, ce zilnic ne vin pe cap? M'am pomenit dela părinți cu vie și acum de multe-ori m'am gândit s'o închin. Un văr din America, la care i-am scris cum trăesc, m'a sfătuit să mă duc acolo. Și zău m'aș duce, dacă aș putea căpăta pașaport...

Un nou atentat asupra lui Musolini

Italia e cârmuită de mai mulți ani de partidul fascist, în fruntea căruia stă ca prim-ministru *Musolini*, un fost profesor și ofițer în rezervă, care a petrecut câțiva ani pe frontul italian. Musolini e un bărbat foarte energic. Înființând el un nou partid, cu ajutorul acestuia a ajuns la conducerea țării. Partidul lui Musolini și guvernul său, i-se supun aproape orbește. E de înțeles deci, că Musolini face ce vrea și cum vrea. De aceea îi zice dictatorul Italiei, așa cum generalul Primo de Rivera e numit dictatorul Spaniei.

Musolini are însă și mulți dușmani din celelalte partide. Contra lui s'au plănuț și atentate. Cel din urmă atentat a fost săvârșit zilele trecute, de către un italian refugiat în Franța, ca răzbunare că fascistii perzeceută pe membrii altor partide. Dar Musolini a scăpat și acum teafăr. Bomba aruncată asupra lui Musolini, nu l-a ajuns, ci a căzut alături, explodând după ce Musolini trecuse. Atenta-

torul a fost prins și a declarat, că s'a strecurat în țară peste munți.

Partidul fascist, de bucurie că Musolini a scăpat neatins, în aceeași zi, seara, în 11 Septembrie, i-a făcut lui Musolini o mare manifestație în fața ministerului de externe din Roma, unde Musolini a apărut la balcon și a ținut populației o înflăcărată cuvântare. Între altele Musolini a atacat și Franța, prin cuvinte aspre, fiindcă nu dă afară din țară pe italienii cari pe pământul Franței pun la cale atentate contra conducătorilor Italici.

Momentul cel mai însemnat din cuvântarea lui Musolini este de altcum acesta: a declarat, că va introduce din nou **pedeapsa cu moarte.** Fasciștii au primit această declarație cu aclamațiuni. Ca Musolini să aibă acum un razim mai bun pentru cele declarate în adunare, din Roma se anunță, că directoratul (comitetul central) al partidului fascist s'ar fi întrepus pe lângă Musolini, ca să reînființeze pedeapsa cu moarte.

Musolini, fără îndoială, a făcut în anii din urmă mult bine țării sale. Dar, cu conducerea de dictatură, el și-a atras și mulți dușmani. Și sfârșitul va alege, unde o va scoate.

În anii din urmă, Grecia și Spania încă au voit să calce, mai mult sau mai puțin, în urma Italiei. Ambele țări sunt conduse de generali activi, cu puteri de dictatură. În schimb, atât în Grecia, cât și în Spania, sunt neîncetate frământări, răscoale și nesupuneri, cari au costat și vărsări de sânge.

Privind lucrurile din depărtare și nepărținitor, cele ce se petrec în Italia trebuie să dea multora de gândit. Dictatura e ca focul, care arde sub cenușe. Ce privește situația din Spania și Grecia, ferește Doamne de așa o liniște și ordine.

Târgul de toamnă al Sibiului

s'a ținut pe un timp frumos, care a favorizat aducerea vitelor și a mărfurilor. Vite multe, de rase bune, îngrijite cu pricepere, ceace e o dovadă a hărniciei țărănimii din acest județ. Nu înzădar i-a mers vestea Sibiului, că aci se găsesc totdeauna cei mai grași boi, cele mai bune vaci de lapte și cei mai îngrijiți cai, fie de povară, fie de lux. Ce privește oile, încă sunt vestite cele dela Sibi, ca fiind rasa cea mai potrivită pentru ținuturi muntoase, bune de lapte și cu lână multă.

Cu toate acestea, nu putem spune, că am avut un târg bun, așa dupăcum au fost de multe vite și mărfuri. Lipsa de bani între oameni s'a resimțit ca nici odată. Vite spre vânzare s'au îmbiat destule, dar cum părători erau foarte puțini. Negustorii străini, cari cumpărau mai înainte cirezi întregi de boi grași pentru export, acum au lipsit, doar 1—2 au venit mai mult în mod informativ. Cursul crescând al leului, taxele de export și lipsa de bani pe piață, sunt mari greutăți pentru exportul de vite în prezent. Așa fiind, s'a vândut puțin, la oameni singuratici, cari din diferite motive schimbă vitele.

Ca urmare a târgului de vite slăbuț, n'a fost o prea mare desfacere nici la târgul de mărfuri. La mulți eră dorința, dar nu eră și puțința să cumpere ceace plănuise, din cauza scumpetei mărfurilor gata și a lipsei de bani între oameni. Astfel s'a târguit în prima linie numai strictul necesar în haine și încălțăminte pentru iarnă, vase pentru casă și alte mărunțisuri.

Timpul frumos a favorizat târgul, care eră plin de lume din jurul Sibiului, ce umbla veselă dintr'un târg în altul, cumpărând ce putea și pentru ce îi ajungea banii, cari nu mai sunt așa mulți ca în anii trecuți...

Un cumpărător.

Despre semăntă și semănat

Ce trebuie să știe un plugar harnic.

De Ioan Gh. Botez, consilier agricol.

Timpul semănatului.

Semănăturile se fac de obicei toamna și primăvara. Unele plante se seamănă toamna și altele primăvara.

Orice sămăntă, pentru a putea încolți, trebuie să găsească în pământ, aer, căldură și umezeală. Prin urmare pentru orice fel de semănătură, sămănta trebuie semănată atunci când poate găsi aceste condițiuni în pământ. Unele semințe au nevoie de mai multă căldură spre a putea încolți; altele de mai puțină. Timpul semănatului mai stă în legătură și cu felul plantei, cu felul pământului și cu poziția pământului.

Astfel, la munte sau în ținuturi cu vremea aspră, pe pământuri grele și reci, pe locuri înclinate cu fața spre miazănoapte și deschise vânturilor reci, semănăturile de toamnă încep mai de vreme de cât pe terenuri nisipoase, ușoare, sau pe locuri înclinate cu fața spre miazăzi sau apus și adăpostite contra vânturilor reci.

Ca regulă însă, pentru plugari, semănăturile de toamnă să se facă de timpuriu, pentru ca plantele să aibă timp să răsară, să înfrățească și să se împunicească înainte de a da înghețurile; altfel, dacă grânele intră slabe în iarnă, pot pieri din cauza gerului.

Dintre semănăturile de toamnă, rapița se seamănă cea dintâiu, cam pe la începutul lunii August; orzul de toamnă între 15 August și 15 Septembrie; grâul și secara cu începere dela 15 August până la sfârșitul lunii Octombrie. Se poate întâmpla uneori, ca după ce am semănat să cadă zăpadă, înainte ca sămănta să fie încolțit sau răsărit; dacă pământul nu era înghețat, sămănta încolțește și răsare sub zăpadă. Dacă însă pământul a înghețat, sămănta stă pe loc și nu încolțește și nu răsare decât în primăvară, după topirea zăpezii.

Pentru semănăturile de toamnă, nu trebuie să se mărunțească prea tare pământul, ci să se grăpeze numai o dată și să rămână puțin cam bulgăros. Căci se întâmplă iarna, că din cauza înghețului și a desghețului repetat, rădăcinile plantei să rămână desvelite de țărână și atunci țărâna din acești bulgări opresc zăpada spulberată de vânturi și țin câmpul acoperit cu zăpadă, adăpostind totodată grâul și rădăcinile plantelor, de țaria crivățului.

Semănăturile de primăvară se fac atunci când pământul este îndeajuns de svântat și după felul plantelor și al pământului.

Pe pământurile ușoare și așezate cu fața spre miazăzi, se seamănă mai de timpuriu decât pe pământurile grele sau așezate cu fața spre miazănoapte.

De obicei primele semănături de primăvară sunt: trifoiurile, lucerna, mazărea, ierburile, cari pot fi semănată și în mustul zăpezii. În Martie se seamănă grâul și secara de primăvară, orzoaica, ovăsul, inul, macul și cartofii timpurii.

În Aprilie se seamănă sfecla, cartofii, linte, floarea soarelui, porumbul. La începutul lunii Mai, se seamănă cânepa, meiul, porumbul, hrișca, fasolea, dovleacul ș. a.

Să nu uităm că de multe ori primăvara vin secete timpurii și de aceea nu e bine să întârziem cu facerea semănăturilor.

Cantitatea de sămăntă.

Pentru diferitele plante ce cultivăm, nu se seamănă oricând aceeași cantitate de sămăntă; astfel, la sfecla de zahăr, care crește mai mică, se seamănă la hectar mai multă sămăntă decât la sfecla de nutreț, care trebuie să crească cât de mare.

Pentru inul sau cânepa de fuioară, se seamănă o cantitate mai mare de sămăntă, decât pentru inul sau cânepa pentru sămăntă; porumbul de nutreț se seamănă mai des decât porumbul pentru boabe, etc.

Apoi, cu cât semănătura o facem mai târziu, cu atât dăm mai multă sămăntă. Într'un pământ sărac, dăm mai multă sămăntă decât într'un pământ bogat. Dacă semănăm prin împrăștiere, dăm mai multă sămăntă, decât dacă semănăm cu mașina în rânduri.

Adâncimea la care se îngroapă sămănta.

Nu toate semințele, dela orice plantă, se îngroapă la aceeași adâncime, ci atârnă de felul plantei, de felul pământului, de mărimea seminței și timpul când se face semănatul.

Într'un pământ greu și clisos, sămănta trebuie să fie mai în față, decât într'un pământ ușor și nisipos.

Semințele mici nu trebuiesc îngropate adânc, căci colțul fiind mic, nu va putea răsări; pe când semințele mari se îngroapă mai adânc, spre a avea umezeală de ajuns, ca să poată răsări.

Felul semănatului.

Se poate face semănatul în trei feluri: prin împrăștiere în rânduri și în cuiburi.

1. *Semănatul prin împrăștiere* se poate face fie cu mâna, fie cu mașina. Semănatul cu mâna se obișnuiește mult; totul este ca sămănta să fie împrăștiată deopotrivă. Pentru aceasta trebuiesc oameni bine deprinși și iscusiți. Sămănta se pune într'un sac, având un colț dela gură legat cu un colț dela fund, din aceeași parte; acest sac semănătorului îl petrece pe după gât, ținând cu mâna stângă deschisă gura sacului, iar cu dreapta ia din sămăntă și o aruncă.

Aruncatul seminței se face în semicerc, într'o singură parte sau în două părți, potrivit cu pașii ce face semănătorul. El trebuie să meargă cu acelaș pas și să ia în pumn aceeaș cantitate de sămăntă. Dacă bate vântul, va merge în direcția vântului. Cu mâna, se poate semăna într'o zi, 3 până la 5 hectare.

Semănatul prin *împrăștiere cu mașina* se poate face fie cu mașini mici, de mână, fie cu mașini trase de vite. Mașinile de semănat prin împrăștiere trase de vite, fac o mai bună lucrare, decât semănatul cu mâna. Se mai numesc *împroschătoare*. Sunt formate dintr'o cutie lungă de 2,50 metri până la 4 metri, în care se pune sămănta, pusă pe 2 roate. La fund, mașina are un aparat de semănat, format dintr'un fus, cu roată dințată la capăt, care se îmbucă cu butucul roții mașinei și se învârtă odată cu ea; — pe fus sunt puse mai multe roți cu scobituri pe margine, numite *alveole*, cari, prin învârtire, iau sămănta din cutie și o toarnă între două scânduri cu multe cuie de lemn între ele, printre cari căzând sămănta, se împrăștie și cade deopotrivă pe pământ.

Cu mașina de semănat prin împrăștiere se poate semăna într'o zi 8 până la 10 hectare.

2. *Semănatul în rânduri* se face cu mașini, cari așează sămănta pe rânduri, egal depărtate unele de altele, la aceeași adâncime și o acopere. Mașinile de semănat în rânduri sunt construite cam la fel cu acele prin împrăștiere. Se deosebesc numai prin aceea că sub cutia cu sămăntă se află un jghiab în care se învârtă un sul cu roțile scobite; scobiturile (alveolele) sunt mai mici sau mai mari, după felul semințelor și roțile se pot scoate de pe sul și schimba între ele.

3. *Semănatul în cuiburi*. Se face de obicei cu mâna, pe întinderi mici. Pe întinderi

mai mari se pot marca pe pământ, locurile unde vor veni puse cuiburile, trăgând linii cu un aparat numit *marcător*, care e un fel de greblă mare, cu dinții așezați la depărtarea ce voim și e trasă de un cal. Sau se pot trage liniile și cu mașina de semănat în rânduri, la care așezăm tuburile cu brazdarele la depărtarea convenită. Există și mașini anume pentru semănat deadreptul în cuiburi. Se seamănă în cuiburi mai cu seamă: cartofii, sfecla pentru sămăntă, porumbul, etc.

Foloasele semănatului în rânduri.

Când semănăm prin împrăștiere, semințele cad în unele locuri prea dese, în alte locuri prea rare. Apoi ele nu se îngroapă toate la aceeași adâncime, ci unele mai adânc, altele mai în față. Din această pricină, unele răsar mai de vreme, altele mai târziu și prin urmare nici creșterea nu va fi deopotrivă.

Răul cel mai mare este că, din pricinile arătate mai sus, trebuie să dăm mai multă sămăntă la hectar și aceasta este o pierdere pentru plugari.

Pe când dacă semănăm cu mașina în rânduri, putem potrivi ca sămănta să fie la orice depărtare și adâncime voim noi. Semințele se acoperă toate bine; răsar toate deodată și cresc deopotrivă. Fiindcă suntem siguri că aproape fiecare grăunte răsare, dăm mai puțină sămăntă la hectar și facem astfel economie de sămăntă, de cel puțin un sfert (25%) din ceace ar trebui să semănăm prin împrăștiere. Boabele de sămăntă fiind toate deopotrivă de depărtate unele de altele, fiecare plantă ce iese din sămăntă, își are locul ei, se hrănește mai bine, razele soarelui pătrund ușor printre rânduri, întăresc trunchiurile plantelor, holdele nu cad așa de ușor și prin urmare avem și o recoltă mai mare și mai bună.

Mai are încă o parte bună semănatul cu mașina în rânduri: silește pe plugar să lucreze și să pregătească bine pământul, pentru a putea purta mașina, căci într'un pământ prea bulgăros sau arat în față, mașina merge foarte greu și se strică.

Este prin urmare, în interesul plugarilor să-și semene ogoarele numai cu mașina în rânduri; cei mici — sătenii — se pot întovărăși mai mulți spre a-și cumpăra astfel de mașină. Aci este rolul cooperativelor agricole. (Sfârșit).

Prețul cerealelor

În ziua de 13 Septembrie, s'au cotate următoarele prețuri: *Orzul* la Braila și Galați 48 mii lei, la Tulcea și Ismail 46 mii și la Constanța 49 mii lei vagonul; *porumbul* la Braila și Galați 46 mii lei, la Constanța 48 mii, la Călărași, Giurgiu și Oltenița 42 mii lei. — În zilele din urmă străinătatea n'a arătat nici un interes pentru cumpărări mai mari pe piața românească. Mai căutat este orzul, pe când porumbul scade în preț din zi în zi, bageama în așteptarea noiei recolte care promite a fi bună.

Cursul banilor

la bursa din București, în 13 Septembrie

	Valută	Deviză
1 franc francez	Lei 5.95	6.—
1 liră sterlină	„ 980.—	970.—
1 dolar	„ 200.50	198.—
1 liră italiană	„ 7.45	7.40
1 franc elvețian	„ 38.95	38.—
1 coroană cehă	„ 5.98	5.80
1 marcă aur	„ 48.20	47.—
1 șiling austriac	„ 28.60	29.—
100 coroane ungare	„ —.28	—.29

În zilele din urmă cursul leului s'a mai urcat cu câteva puncte, dar nu la schimbul banilor în numerar, ci la cecurile de plată în valute străine. Acest curs la bursă e în legătură cu exportul produselor noastre agricole.

INFORMAȚIUNI

Maestrea Sa Regele nu s'a întors în țară la 11 Septembrie, cum se anunțase în ultimele zile, fiindcă s'a oprit câteva zile în Serbia, la Bled, spre a vedea pe Suveranii Iugoslaviei. Sosirea M. Sale la Sinaia are loc Mercuri 15 Septembrie.

In legătură cu călătoria M. Sale Reginei în America, Ministerul de Externe publică următoarele: Maestățile Lor Regele și Regina au fost invitați să ia parte la ședința de deschidere a muzeului de belearte „Maryhill” lângă Seattle, din statul Washington. Acest muzeu conține și o sală românească, al cărei conținut l-a dăruit Suverana. M. Sa Regele cu regret a răspuns, că nu poate lua parte, însă ținând cont de dorința M. Sale Reginei de a vizita Statele Unite, a primit invitația pentru Suverana, care cu învoirea guvernului român va porni spre America în primele zile ale lunii Octombrie. Timpul fiind însă mărginit, M. Sa Regina nu va putea face pretutindeni decât vizite foarte scurte. Suverana călătorește cu tren particular.

Schimbarea legei administrative nu o poate încunjușă guvernul averescan, fiindcă bagseama s'a convins, câte părți rele are această lege. Ministerul de Interne a cerut de mai mult timp prefecturilor și primăriilor din orașele mai mari, să arete prin rapoarte modul cum se aplică reforma administrativă și cari sunt părțile ei slabe. Cele mai multe rapoarte critică situația pretorilor de azi și mai ales felul cum se întocmesc bugetele comunale (planul de venituri și cheltuieli la comună). Se crede, că în curând se va numi o comisie de specialiști din toate provinciile, care să revizuiască legea și să facă propuneri de schimbări în lege.

Dela Partidul Național din județul Turda. Comunicat. Celebrul prefect Gritta, simțind că în curând va fi debarcat din Prefectura județului Turda, vrea să-și creeze un *cuib cald*, la conducerea unei bănci, inițiată de un grup de intelectuali Averescani din Turda. Suntem informați, că întreg aparatul administrativ e mobilizat pentru a îndemna cu momeli și amenințări — sistem Gritta — pe cetățeni, ca să semneze acțiuni la banca proiectată. Somăm pe șefii organizațiilor noastre din plase și comune, ca să așere poporul de aceasta nouă urgie și să ne semnaleză imediat toate cazurile de abuz, pentruca să intervenim la autoritățile în drept. *Organizația Partidului Național din județul Turda.*

Aplicarea legei funcționarilor. Se anunță, că în consiliul de ministri, ținut Joi 9 Septembrie, s'a hotărât aplicarea mai cu strictețe a legei funcționarilor, în special de-a nu se mai lăsa în funcții peste vârsta prevăzută în lege.

Lucrările la granița română-iugoslavă. Zilele trecute a sosit la București delegația Iugoslaviei, care e însărcinată cu lucrările de regulare a graniței. Delegații iugoslavi s'au prezentat la ministerul de externe și războiu. În zilele acestea, delegația iugoslavă, împreună cu o delegație română, pleacă la Timișoara, pentru a face și însemna la fața locului granița dintre România și Iugoslavia în cea parte a țării.

Tifosul și scarlatina s'a ivit în județul Bihor. Comisia sanitară a orașului Oradea a constatat, că dintre cele 79 cazuri ivite în oraș, 59 sunt de tifos, iar restul de scarlatină. S'a mai constatat, că satele în care a pătruns aceste boli, sunt așezate în apropierea Crișului repede, deci boala se datorește apei care ar conține microbi.

† **MIHAIL PROCOPIU**, fost redactor responsabil al ziarului „Patria” din Cluj și vicepreședinte al Sindicatului Presei Române din Ardeal, a răposat în urma unei operații. Bărbat cu energie și stăpân pe un bun condeiu, Mihail Procopiu a lucrat timp de 6 ani în redacția ziarului „Patria”, luptând pentru principiile Partidului Național. Pentru puterea lui de muncă l-am admirat în diferite rânduri. Moartea lui Procopiu a mișcat pe toți, cari l-au cunoscut. În 13 Sept. a fost înmormântat la Cluj, fiind condus până la mormânt de un public distins și numeros, în frunte cu dl Iuliu Maniu, președintele Partidului Național. — Sincere condoleanțe întristatei familii!

Invitare. Toți absolvenții anului 1891 a școlii preparandiale din Blaj, sunt convocați a lua parte la întrunirea colegială de 35 ani, la Blaj, pe ziua de 28 Septembrie a. c. Sânger (jud. Turda), la 1 Septembrie 1926. *Andrei Russa, Ioan Pop, Teodor Trombitaş.*

Un hidro-avion gigantic. La 10 Septembrie 1926, în prezența reprezentanților militari ai Statelor Unite, Italiei, Angliei și Japoniei, s'au desfășurat la Saint-Nazaire (Franța) sboruri de încercare cu un hidro-avion gigantic, care are 5 motoare de 2100 puteri de cai. Aparatul a sburat cu o încărcătură de 5000 kilograme și o iuțeală mijlocie de 150 kilometri pe oră. — De fapt, mari progrese face tehnica modernă!

Inșelătoriile unor preținși negustori de porci au avut loc în jurul Cernăuților în modul următor: Trei negustori din Cernăuți (Carl Abraham, Herman Abraham și Adolf Noe) se laudau în oraș și jur, că ei sunt mari negustori de porci și au o moșie mare la Tărășeni. La început au cumpărat un număr de porci de prin sate, plătind cinstit oamenilor, prin ceace și-au câștigat încrederea sătenilor. După aceea au cumpărat porci pe credit (așteptare), în valoare de peste 5 milioane lei, pe cari i-au exportat în Germania și Cehoslovacia. Dar timpul trece și negustorii nu se mai întorc să-și plătească datoriile. Cei peste 50 păgubași au dat acum navală la un unchiu al fraților Abraham în Cernăuți, cerând acestuia să plătească datoriile nepoților. Unchiul i-a rugat să mai aștepte și în fața lor le-a făcut un cec despre 90.000 mărci aur (cam 41/2 milioane lei), declarându-le că dacă nu sosec banii din Cehoslovacia și Germania, le va da în curând cecul. Mai târziu s'a aflat, că cecul e fals, că frații Abraham au înșelat și pe alții și că nu există nici moșia Tărășeni. Intre timp Adolf Noe și Herman Abraham au fost prinși, dar bani nu s'au găsit la ei. — Iată ce sunt în stare a face Evreii, cu ceice cred minciunile lor.

Două fabrici românești de zahăr vreau să împrumute bani dela „Banca Comercială Ungară din Pesta”. O fabrică este în Bucovina, alta în Basarabia, cari vreau să ia bani dela banca nugurească, 5 milioane franci elvețieni, spre a-și regula afacerile acum la cumpărarea sfeclei și alte plăți în curs. — E interesant, ca o fabrică de pe teritoriul României, chiar dacă ar fi proprietatea la străini de neam, să găsească mai ușor capital în Ungaria, decât în țara proprie. Acesta e primul caz, dela războiu încoace. Se poate, ca Ungaria să aibă de prezent capital mai mult și mai ieftin, decât România!?

Un mare foc în Huși a distrus la 100 case, partea cea mai mare făcând parte din mahalaua bulgărească. Focul s'a întâmplat în 13 Sept. și a putut fi stâns numai după ce a sosit ajutorul pompierilor din Bârlad, Iași și Vaslui. — E ceva bătător la ochi, că în timpul din urmă așa multe focuri mari se întâmplă în localități din vechiul regat. Bagseama nu e grije destulă, iar organizația pompierilor încă lasă de dorit.

Invitare. Cercul cultural învățătoresc 2 Sibiu, se va întruni în comuna *Gusterița* Duminecă în 26 Septembrie 1926, cu care ocazie locuitorii români ai acestei comune vor organiza o expoziție de zarzavat, poame, costume și un concurs de frumusețe pentru copii. O comisie, care se va constitui la fața locului, va decerne mai multe premii: 1) Pentru cel mai frumos zarzavat; 2) Pentru cele mai frumoase și mai gustoase poame; 3) Pentru cel mai frumos și mai original costum și 4) Pentru cel mai frumos și mai desvoltat dintre copiii sătenilor până la 5 ani. Decernarea premiilor se va face în ședința publică de după amiază — ora 4 — care se va ține în edificiul școlii primare de Stat, cu mai multe conferințe pentru popor. Se înviță toți binevoitorii și sprijinitorii înaintării culturale și materiale a poporului român. Sibiu, în 18 Septembrie 1926. Subrevizor școlar, *Izidor Dopp*, președinte.

Școala normală „Gheorghe Lazăr” dela Avrig e pe cale a fi desființată. Oameni de inimă au hotărât înființarea ei, în memoria marelui dascăl al cărui nume îl poartă. Alți oameni, cu mai puțină inimă, ar vrea acum s'o desființeze, sub motiv că nu are local... Dar au sărit în horă și Avrigenii, cari în 14 Septembrie au venit într'o mare deputațiune la Inspectoratul școlar din Sibiu. Aci și-au prezentat plângerea cu cuvinte aspre, și tot așa vor face și la București, dacă guvernul va ascultă de șoptele celor cu două fețe, cari s'au desinteresat de această școală. — Bine faceți, bravi Avrigeni, nu lăsați odată cu capul să se desființeze școala. Chestia localului nu e chiar așa de grea, dacă organele statului se vor ridica la culmea chemării.

Contra comerțului ambulant s'a pornit o vie mișcare de către Camera de Comerț din Brașov, care vrea să înainteze un memoriu Ministerului de Comerț în această chestie. Brașovenii spun: Comerțul ambulant își mai are rostul pe vremurile când nu erau destule căi ferate. Ceice fac comerț ambulant sunt de obicei oameni, cari vor să câștige ușor, oferind cumpărătorilor marfă proastă. Ei mai pot concura față de comerțul regulat și prin faptul, că nu plătesc dări, lefuri la funcționari, chirii și alte spese, pe cari le au negustorii cu prăvălii în regulă.

Nouii târguri anuale. Ministerul a aprobat, ca în comuna *Toplița Română* să se țină 4 târguri anuale de țară, în zilele de 27—30 Ianuarie, 22—25 Aprilie, 7—10 Iulie și 2—5 Octombrie. În prima zi se va ține târgul de oi, capre, porci; în ziua a doua și a treia, târg de vițe mari și cai; iar în ziua a patra târg de mărfuri. Târgul săptămânal va fi și pe mai departe Lunia.

S'a pierdut: Un portofel de piele roșie conținând acte de identitate și diferite chitanțe, o cheie de casă mare, o vacă mică cu lapte de culoare roșie cu puțin alb în spina și cu clopot la grumaz. Date referitoare să se anunțe Prefecturii Poliției orașului Sibiu.

Numeri de probă din „Foaia Poporului” trimitem la dorință oricui gratis, dacă ni se cere (un număr din urmă).

Registre, Nota, Declarații de vărsare, Carnete pentru 1—15%, se află de vânzare la Librăria „Foaia Poporului”.

Restanțierii cu plata abonamentului la foaie, sunt rugați a trimite banii, fără a mai tot aștepta provocări.

Numărul de față al Foii noastre cuprinde 6 pagini.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Redactor responsabil: **Nicolae Bratu**

